

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome In Qvatro Lib. Sententiarvm M. Petri Lombardi

Spina, Claudius de

Parisiis, 1551

8. de sacramento Eucharistiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38840

conferat: sed quia à dignioribus datur, & in
 digniore parte corporis, scil. in fronte: ^{vel} ^{231. a.} ^{230. b.}
 quia maius augmentum virtutum præstat,
 licet baptismus plus valeat ad remissionem.
 vt dicit Rabanus. Nec debet iterari, sicut
 nec baptismus, nec ordo. Nulli enim sacra-
 mento facienda est iniuria, quod fieri puta-
 tur, quando non iterandum iteratur, vt dicit
 contra ^{5.}
 Parme-
 nia li. 2
 cap. 12. August.

DE SACRAMENTO EU-
 charistiæ, & primò quo ad eius
 figuras, institutionem, ma-
 teriam, & formam.

DISTINCT. Octauæ
 CAP. Primum.

*Eucharistiæ sacramentum multipliciter
 fuit præfiguratum.*

HOc sacramentum excellenter Eucha-
 ristia dicitur, id est bona gratia: quia
 in hoc sacramèto nō solum est augmē-
 tum virtutis & gratiæ, sed ille totus sumitur,
 qui est fons & origo totius gratiæ. Cuius fi-
 gura præcessit, quādo manna Deus pluit in
 deserto patribus, qui quotidiano cæli pa-
 scebantur alimento. Vnde rectè viati-
 cum appellatur: quia in via nos reficiens,
 in patriam vsque deducit. Sicut ergo in ma-
 ri rubro figura baptismi præcessit: ita in
 manna significatio dominici corporis. Hæc

GG iij

o
 f.
 Nota in
 Eucharistia

figura

viaticum

E P I T O M E

duo sacramenta demonstrata sunt, vbi de latere Christi sanguis & aqua profluxerunt, quia Christus per sanguinem redemptionis & aquam ablutiois nos redimere venit à diabolo & peccato. Sicut Israelitas per sanguinem agni paschalis ab exterminatore, & per aquam maris rubri ab Aegyptiis liberauit. Huius etiam sacramenti ritum Melchisedech ostendit, vbi panem & vinum Abrahamæ obtulit. Vnde ait Ambro. Intelligi datur anteriora esse sacramenta Christianorum, quàm Iudæorum.

exo. 12

ge. 14.

de sa-
cra. lib.

4. c. 3.

Matt.
26.

li. 4. d.
sacra.
cap. 4

C A P. Secundum. Christus hoc sacramentum instituit.

Sacramentum hoc Dominus instituit, quando post typicum agnum corpus & sanguinem suum in cœna discipulis porrexit. Vnde Eusebius Emisenus: Quia corpus assumptum ablaturus erat ab oculis, & illaturus syderibus, necesse erat vt in die cœnæ sacramentum nobis corporis & sanguinis consecraret: vt celebretur iugiter per mysterium, quod semel offerebatur in precium.

C. C A P. Tertium. Forma huius sacramenti nobis est à Christo præscripta.

Matt. 26. **F**orma verò est, quam ipse ibidem edidit
 dicens, Hæc est corpus meum: & post,
 Hic est sanguis meus. Cùm enim hæc
 verba proferuntur, conuersio fit panis & vi-
 ni in substantiã corporis & sanguinis Chri-
 sti. Reliqua ad laudem Dei dicuntur. Vnde
 Ambro. Sermone Christi hoc conficitur sa-
 cramentum: quia sermo Christi creaturam
 mutat. & sic ex pane fit corpus Christi: & vi-
 num cum aqua in calicem missum, fit san-
 guis, consecratione verbi cælestis. Consecra-
 tio quibus fit verbis? attende quæ sunt ver-
 ba: Accipite, & comedite ex eo omnes: Hoc
 est corpus meum. & iterum, Accipite, & bi-
 bite ex hoc omnes: Hic est sanguis me⁹. Per
 reliqua omnia quæ dicuntur, laus Deo re-
 fertur: oratio præmittitur pro populo, pro *Cur christ⁹*
 regibus. Dedit autem hoc sacramentum, ce- *hoc sacra-*
 lebrato cum discipulis typico pascha, vt ostē *mentū de-*
 deret legis veteris sacramēta, inter quæ præ- *dit post ty-*
 cipuum erat agni paschalis sacrificium, in *picam cæ-*
 morte sua terminari, ac legis nouæ sacramen *nam.*
 ta substitui: in quibus excellit mysterium
 Eucharistiæ. Idem etiam post alia dedit, vt *à ieiunis*
 vt hoc vnum arctius memoriæ discipulorum *sumendū.*
 infingeretur, & ab Ecclesia deinceps frequen-
 taretur. Sed non inde disciplinam sanxit in
 posterum, vt post alios cibos sumatur, sed
 potius à ieiunis sumi oportet. Sicut Aposto-
 lus docet, vt singulari reuerētia diiudicetur, *1 cor. 11*

ad Ianua id est discernatur ab aliis cibis. quod domi-
 rii epi. 118 Apostolis disponendū reliquit, vt dicit Aug. I. co. II
 de consec.

d. 4. cap. CAP. 4. Huius sacramenti res duplex est.

liquido.

22. b.
 forma

23.
 1. Vm ergo sacramentū fit inuisibilis gra-
 2. tiae visibilis forma: Forma panis & vi-
 ni quae ibi videtur, est sacramentū, id
 est signum sacrae rei: quia praeter speciē quā
 ingerit sensibus, aliquid aliud facit in cogni-
 tionem venire. Tenent ergo species vocabu-
 la rerum, quae antè fueruat, scil. panis & vi-
 ni. Huius autem sacramenti gemina res est:
 1. vna scil. contenta & significata, vt caro Chri-
 sti de Virgine accepta, & sanguis quem pro
 nobis effudit: & res significata & non con-
 2. tenta, scil. vnitas Ecclesiae in praedestinitis,
 vocatis, iustificatis, & glorificatis. Haec est
 duplex caro Christi & sanguis. Sūt ergo hic
 23. b.
 2 Pt. a. tria distinguenda: vnū, quod tantū est sa-
 1. cramentum, vt species visibilis panis & vi-
 2. ni. Alterū, quod est res & sacramentum,
 3. vt caro Christi propria & sanguis. Tertium,
 quod est res & non sacramentum, vt mysti-
 ca eius caro. Porro illa species visibilis sa-
 cramentum est geminae rei, & vtriusque si-
 militudinem gerit. Nam sicut panis ex mul-
 tis granis & vinū ex pluribus acinis consur-
 git, ad sustentandum & lactificandum homi-
 nem: Sic hoc sacramentum interiorē ho-
 minem plus cæteris gratis spiritualiter re-

23. b.
 2 Pt. a. Tria sunt
 1. in hoc sa-
 2. cramento.

ficit & saginat. Habet etiam similitudinem cum re mystica, quæ est vnitas fidelium ex multis fidelibus resultans. iuxta Apostolum, *1. co. 10* Vnus panis & vnum corpus multi sumus.

DE EVCHARISTIAE
sacramento quoad
suscipientes.

DISTINCT. Nonæ

CAP. Primum.

Duo sunt modi manducandi hoc sacramentum.

de ver. dom. & de cõse. d. 2. ca. quide est christu. tract. 23. in 10.
ET sicut duæ sunt res illius sacramenti, ita etiam duo modi manducandi: Vnus sacramentalis, quo boni & mali edunt: Alter spiritualis, quo soli boni manducant. Vnde Aug. Quid est Christum manducare? non est hoc solum in sacramento corpus eius accipere (multi enim indignè accipiunt) sed in ipso manere, & in se habere ipsum manentem. Spiritually enim manducat, qui in vnitate Christi & Ecclesiæ (quam sacramentum significat) manet.

CAP. 2. *Mali realiter corpus Christi suscipiunt.*

PRæsumpserunt quidam dicere corpus & sanguinè Christi à bonis tantum sumi, & non à malis, sed indubitanter tenendum est à malis sacramentaliter, id est sub